

בתורה ששל תורה

פרפראות עה"ת משלחן ומבאר רבותינו נגמ"מ יו"ט ע"י חבורת אברכים דקהילת חסידי סאטמאר בארה"ק

משנכנס אדר מרבין בשמחה

כ"ד

הדלה"נ	5:13
מוצש"ק	7:06
עלות השחר	4:26
נץ החמה	5:38
סווק"ש א'	7:57
סווק"ש ב'	8:42
סווק"ש	9:43
חצות	11:46

מקהיל דעתם אל דעתו ובה' מתקן הדעת של כאו"א ואחר כך היה מחזיר הדעת מתוקן אל כל אחד ואחד של בני' וזה שמסיים ויצאו כל עדת בני' מלפני משה. פי' מחמת שהיו בחי' הדעת שלהם בתוך משה והיה מתקן אותם ואח"כ הוציא את הדעת להם:

ויקהל וגו' אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש וגו'. ודקדקו המפרשים האין יצדק לומר לעשות אותם על שמירת שבת שהיא שלילת העשיה, ונראה בהקדם מ"ש בזוה"ק כי כל מעשיהם ופעולותיהם של בני אדם בששת הימים בעניני משא ומתן ובקסק הפרנסה להביא טרף ביתם, כולם אין להם קיום אלא בכוחו של יום השבת, כי ע"י שבני ישראל שומרים את השבת בכל פרטיה ודקדוקיה הברכה ננסת המלאכתם בששת הימים, כי כל ברכאן דלעילא ותתא ביזמא שביעאה תלין, ונמצא כי אף שמצות שמירת השבת היא שלילת העישה מ"מ מאחר שכל המעשים והפעולות של ששת הימים אין להם קיום אלא על ידה שפיר נקראת השבת עשיה.

ששת ימים תעשה מלאכה ובשביעי יהיה קודש. הענין שאומרים בשב"ק שבת היא מלעוק ורפואה קרובה לבוא, אפ"ל מה שביאר מן רביה"ק זיע"א והוא בשו"ת מנחת דוד מכיון שבכל ששת ימי המעשה מתפללים תפילת שמונה עשרה, וברכה שמינית היא תפילת רפאנו, ובשב"ק מתפללים רק שבע ברכות נמצא שברכה השמינית חסרה ע"כ מתפללים על החולים כבר בברכה השניה, שאומרים ורופא חולים, וזה בשבת רפואה קרובה לבוא שהיא כבר בברכה השניה ודפח"ח.

והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר, לכאורה תיבת והותר מיותר ומה בא להשמיענו בזה, ותי' הגה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זיע"א, כי הנה אין השכינה שורה אלא במי שיש לו ענוה, שנאמר אשכנן ואת דכא ושפל רוח וגו', לכן והותר, כדי שלא יתגאה כל אחד לאמר, מן הכסף נמן הזהב שלי נעשה המשכן, ועכשיו יאמרו לו, שמא מן שלך נשאר ולא נעשה ממנו כלום.

ניצוצות

בקיום מצות יש משג של מצות
אנשים מלמדה". לעומת זאת, לגבי מניעה מעברה, כל פעם זה נפיון חדש...

ביאור הדברים

מספרי דבי רב ספה"ק דברי יואל

חיוב על האדם לעשות הכל כדי שיתקיים תלמודי תורה בקדושה ובטהרה, ולא בכדי רוצים הרשעים לנגח דוקא בת"ת להכניס לימודי חול שבזו מלבם והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר. איתא במדרש תנחומא (פ' תרומה ד) א"ר יוחנן ראה מה כתיב והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר וכו' לשני בקרים הביאו את כל נדבות המשכן שנשתלחה ברכה בנדבותם וכו'. עכ"ל וקשה שהרי לא עבדי קב"ה ניסא למגנא, וא"כ על מה עשה השי"ת ככה שתכנס ברכה בנדבותם ויתונו, וסגי אם נשתלחה הברכה בנדבותם שיהיה דים.

האדם, ובה' יבואר כוונת הפסוקים ויקהל משה וגו', ויאמר אליהם אלה הדברים דהיינו מצות השבת, שרק בזכותה העולם מתקיים כ"כ בהאדם עצמו אשר צוה ה' לעשות אותם שיתקנו בעצמם. (שפתי צדק)

ויקהל משה וגו' צריך לדעת טעם שהוצרך לומר ויקהל אחר שהוא דבר הרגיל בכל עת אשר יצוה דבר ה' ונראה כי לצד שראו כי קרן עור פניו וייראו מנשת אליו, לזה הוצרך להקהיל את כולן לכל ימנעו קצת מהמורא, וזה שדקדק לומר את כל עדת: (אוה"ח הק')

בענין קדושת שבת קודש

ועשו ארון עצי שטים כו' נראה לפרש דהנה הארון והשולחן והמנורה הם רמז על בני חיי' ומזוני דהיינו הארון רמז על חיי' דעל ידי התורה הקדושה נמשכים חיים לעולם כמ"ש ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום. והשולחן הוא ממילא רמז על מזוני. ואיתא בגמרא חיי' ובני מזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא. ויש לומר הפירוש כן דימי החול נקראים זכותא מלשון זוכית והוא מחמת שהצדיק רואה בהם באספקלריה שאינה מאירה היינו שהוא כעין חציצה ומחיצה קצת המפסקת. אבל קדושת יום שבת קודש נקרא מזלא שהוא עולם עליון והוא בגימ' ע"ח נהיות והם כנגד שלש סעודות של שבת קודש. ועל ידי הצדיק ממשיך את השלש הנ"ל דהיינו על ידי שלש היות הנ"ל שהם בגימ' מזלא הוא ממשיך חיי' ובני מזוני שבשבת קודש הצדיק בא בקדושה רבה וכאלו רואה באספקלריה מאירה שאין דבר חוצץ נגדו: וזהו ארון עצי שטים דהצדיק נקרא עץ שהוא דבוק בעץ החיים כמו שכתוב היש בה עץ ופירש"י ז"ל אדם נשור. וזהו שאמר אברהם אבינו עליו השלום למלאכים והשענו תחת העץ דהיינו שראה אותם וחשב או שהם צדיקים גמורים או שהם ערביים כפירש"י. ואמר להם לפי ראות עיני אתם צדיקים גדולים והשענו תחת העץ היינו עץ החיים. וזהו ויורוה' עץ רוצה לומר על ידי הצדיק הנפך מן המתוק וימתקו המים שהמתיק אותם. ואמר לכתוב הצדיקים שהם נקראים עצי שטים ר"ת שלום טובה ישועה מזוני היינו שהם ממשכנים הכל לעולם והם יראו עיקר שיפעלו בתורתם:

והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר, פי' כי שכר מלאכת הנדבה היתה די שעי"ז זכו האומנים לעשות מלאכת המשכן בזכות המנדבים כי שכר מצוה מצוה, ועוד והותר שהותרו בזכותם יותר מזה ונשאר להם עוד וזהו פי' הקרא והמלאכה היינו מלאכת ההבאה היתה דים לכל המלאכה של אומנים שיזכו לעשות אותה והותר עוד לעה"כ במשאו"ל (שבט ק"ג ע"ב) על ותאכל ותשבע ותותר. [תק"ס]:

ויקהל משה את כל עדת בני' ומסיים (שמות לה, כ) ויצאו כל עדת בני' מלפני משה. יש לפרש מפני כי ע"י מעשה העגל נפגם הדעת של בני' כמ"ש לעיל בפ' כי תשא (שם לג, ה) הורד עדיך. משו"ה לאחר שהי' הקב"ה מוחל להם מעשה העגל עדיין הדעת שלהם לא נתקן אך משה שהיה כולל כל הדעת של בני' והוא כמו האילן והם היו הענפים שלו והיה

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם (שמות לה א). והקשה למדן אחד הלא אין כאן מצות עשה דכתיב לעשות אותם. והנ"ל בזה כי כל עניני עולם צריכין תיקון ועשיה, והנה אם עושה מלאכת עולם על דרך הכנה שהיה לו כל צרכו, כדי שאם ישבות מהעבודה יעבוד השי"ת בלי טורד ומנוע, זו היא תיקונם ועלייתם. והנה איתא במסכת שבת (דף צ"ז ע"ב) רבי אומר דברים הדברים אלה הדברים, אלו ל"ט מלאכות שנאמרו למשה מסיני. והנה ל"ט מלאכות ותולדותיהן בהם נכללים כל עניני העולם, והנה עשיה הוא לשון תיקון, כמו שפירש רש"י על ויעש אלקים את הרקיע (בראשית א, ז, ד"ה ויעש), וכמו ועשתה את צפרניה (דברים כא יב), והיינו אלה הדברים דהיינו ט"ל מלאכות כמו שדרשו ר"ל, אשר צוה ה' לעשות אותם, ר"ל לתקן אותם, ומפרש האין יהיו תיקונם ששת ימים תעשה מלאכה, על אופן שיום השביעי שבת לה' אלקיך, והבן: (ישמח משה)

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם "אלה הדברים" וגו', ואמרו ר"ל (שם ע.) אלו ט"ל מלאכות שאסור לעשות בשבת, בזה כל עדת ישראל שוין. ואמנם וביום השביעי יהיה לכם קודש (לקדשו בדברים ולענגו), שבת שבתון לה', כלומר יש בזה בחינת שונות, כי אינו דומה שבת של זה לשל זה, והיינו שבת שבתון לה', גלוי לה' החוקר לב בחינת השגתם, כל חד לפום מדרגתו:

ויברך אותם משה שתשרה שכינה במעשה ידיכם, היינו במעשה ידיכם עשיה הגשמי בזה גם כן תשרה השכינה, שיהיה רק למען קדושת שמו יתברך ויתעלה במהרה בימינו אמן, והבן. (קדושת יום טוב)

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם וגו'. הנה באותו מעמד היו מכוונים יחד כל קהל עדת ישראל שהם שייכים רבוא נשמות ישראל, המכוונים נגד ס' רבוא אותיות התורה, ע"כ אמר להם משרע"ה כי כללות נשמותיהם המכוונים נגד כללות התורה הם הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ומפרש והולך כי תיקון הנשמות יהיה ע"י שמירת שבת, וע"כ אמר ששת ימים תעשה מלאכה וגו' וביום השביעי יהיה לכם קודש, וא"ש שאמר הכתוב לעשות אותם אף ששמירת שבת היא שלילת העשיה מ"מ כונת הכתוב לתיקון הנשמות הנעשה ע"י שמירת שבת. (דברי יואל)

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם וגו'. דקדקו המפרשים דמצות שבת היא בשב ואל תעשה והיה לו לומר שלא לעשות אותם, ונראה שצוה השי"ת שהאדם יעשה ויתקן את עצמו, לנקות ולזכך חומר גופו שיהא ראוי להיות משכן לקדושה העליונה, ובה מבואר מה שאמר לעשות אותם, והעצה לזה ששת ימים וגו' וביום השביעי יהיה לכם קודש, פי' שקדושת השבת תסייע ביד האדם לבוא לתכלית השלימות.

ויקהל משה וגו'. ויבואר ע"ד דאיתא באוה"ח"ק בענין שמירת שבת, דהעולם לא היה יכול לעמוד רק ו' ימים וע"י שמירת השבת מתקיים העולם על עוד ו' ימים וכן הלאה, וזה בא ללמדינו שכמו שהעולם מתקיים רק בשמירת השבת ובמעשי בני אדם כן האדם עצמו אינו מתקיים רק בפעולת

ונראה בהקדם מה דאיתא במדרש ילקוט ריש פ' פקודי א"ר יוחנן לשני בקרים הביאו כל המשכן והותירו אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע עשינו כל המלאכות של המשכן והותרנו שנא' והמלאכה היתה דים וגו' מה נעשה בנותר אמר לך ועשה מהם משכן לדברות וכו', וכ' היפה תואר דהיינו ביהמ"ד ללמוד תורה עכ"ל. ואפ"ל כי טעם שהוצרך להקים ביהמ"ד ללמוד תורה מיד עם הקמת המשכן, כי המשכן היה מקום מוכן להשראת השכינה, וכדי שיהיו ישראל ראויין להשראת השכינה צריכין הם להכנה גדולה, והראש וראשון הוא לימוד התורה, כי התורה מלמדת את האדם לשמור מצוות השי"ת, ולעבוד את השי"ת בכל לבבו, וע"י כך יוכל לזכות להשראת השכינה ובלא לימוד התורה לא ידע איך לעבוד את השי"ת, וכדי שתתקיים השראת השכינה בקרב ישראל, חייבים לגדל את הבנים לת"ת, ולהעמיד דורות קדושים, שיהיו ראויים להשראת השכינה.

היוצא מזה כי כל זמן שלא היה מקום מוכן לת"ת לא נשלמה מלאכת המשכן, שהרי מבלעדי המשכן לדברות שהוא המקום ללימוד התורה לא שרתה השכינה על המשכן. נמצא כי ע"י שהקימו את המשכן לדברות מן הנותן, נגמרה מלאכת המשכן. ושפיר מיישבת קושית האוה"ח הקדוש כי באמת למשכן היה "דים" רק ע"י "הותר", ולא סתרי להדדי, כי גמר מלאכת המשכן תלוי במשכן לדברות, ואם לא היה הותר לעשות משכן לדברות, לא היה דים למשכן. וגם מיושב מה שהקשינו וכי עביד קב"ה ניסא למנא שיוותו, כי אמנם היה הכרח שיוותו, כדי לבנות מקום לת"ת, ויתכן שזו היתה שאלת משרע"ה מה נעשה בנותר, כי ידע אשר לא עביד קב"ה נס על חנם, ובודאי חייבים הם עדיין לעשות איזה דבר. והשיב הקב"ה לך ועשה מהם משכן לדברות. כי חסר עדיין להשלמת המשכן, וכדי שיהיה ראוי להשראת השכינה חייבים אתם לבנות משכן לדברות. וזוהי פרשנו ג"כ הכ' בפ' שמיני ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'. וצ"ב על מה קא' "זה הדבר", אם על הקרבנות הכתובים לפני כן, הרי כבר נאמר ויקחו כל אשר צוה משה.

ולדרכנו אפ"ל כי אמר שהקרינו כל הקרבנות לחנוכת המשכן, נגמרה מלאכת המשכן, אמנם עדיין לא שרתה שכינה, עד שיקימו את המשכן לתלמוד תורה, כי תשב"ר הם הגורמים להשראת

שבת פרה

לימוד מפרשת פרה

פ"א בשבת פ' פרה, סיפר הרה"ק ר' הענין מאלכסנדר זי"ע את המעשה שהי' בשנים קדמוניות אשר בישוף אחד גזר ואמר שרוצה לעמוד על הויכוח עם היהודים. והכינו זמן על יום המוגבל שיבא אחד בשליחות היהודים לעמוד עמו על הויכוח. ואם היהודים יצאחו דמיו בראשו לעשות עמו כרצונם. ואם הבישוף ח"ו נוצח, יעשו עם היהודים כרצונו להרוג ולבאר ח"ו. וגזרו היהודים צום וכבי ומספד. ובא איש אחר פשוט מהמוני עם ואמר אל היהודים שאל ידאגו כלום. שהוא יעמוד על הויכוח עם הבישוף. ובעזה"ש ית' תשועה גדולה. והנה הבישוף הכין בימה על זמן המוגבל וקיבץ כל מלכים ושרים שיעמדו גם המה לשמוע הויכוח ומי יזכה בדיון, ויהי ביום המוגבל והבישוף הי' עומד על הבימה וכמה אלפים עומדים סביביו לשמוע מי יצאח. ויבא האיש יהודי פשוט מהמוני עם הנ"ל ושאל שאלה להבישוף לאמר לו הפי' של "איני יודע" והשיבו הבישוף איך וויס נישט, ויהי כהשמעם כל העומדים סביביו שהבישוף אומר בפה מלא איך ווייס נישט דחפוהו מעל הבימה והרגוהו. כי הם לא היו יודעים שהפי' של איני יודע הוא איך ווייס נישט בלשון אשכנז. רק שהי' סוברים בדעתם שהבישוף אומר איני יודע לפרש לכן הרגוהו ואח"כ הי' שואלים לאיש הנ"ל וכי איני יודע על דעתך דבר כזה בדברים אלו לנצח את הבישוף. והשיב שהוא קרא בעברי דייטש וראה שכתב שם על איני יודע איך ווייס נישט. ואם העברי דייטש לא ידע. בודאי הבישוף הזה טמא ומטומא לא ידע. ועל מעשה זה אמר הרה"ק דראינו שמן איני יודע בא ישועה גדולה לישראל. ופרה אדומה הוא ג"כ ענין סוד איני יודע ויכול כל או"א לבוא לידי ישועה ע"י ענין הנ"ל, והבן כי עמוק הוא:

מדיני המצוה

שנצטוו ישראל לשרוף פרה אדומה כדי שיהא מוכן אפר הפרה למי שיצטרך אליה ומטהר מטומאת מת. (חינוך מצוה שצ"ז)

טעם אמאי הקדימו פרשת פרה לפרשת החודש

רב לוי אמר בדיון הוא שתקדים החודש לפרה שבאחד בניסן הוקם המשכן, ובשני נשרפה הפרה, ולמה פרה קודמת, שהיא טהרתן של כל ישראל (ירושלמי מגילה פ"ג ה"ה). ופירוש הענין, דבזמן שאין בית המקדש קיים, דבר שפתינו לרצון לפני אדון כל, כאילו קיימנו והקרבנו הקרבנות, וגם הפרה בהזאת שלישי ושביעי,

השכינה בין בביהמ"ק בין בהיותנו בגולה. וכדאי' במדרש איכה רבתי (פ"א לג) א"ר יהודה בא וראה כמה חביבין תינוקות לפני הקב"ה גלתה סנהדרין ולא גלתה שכינה עמהם גלו משמרות ולא גלתה שכינה עמהם כיוון שגלו תינוקות גלתה שכינה עמהם הה"ד עוללה הלכו שבי לפני צר מיד ויצא מבט ציון כל הדור, ע"כ. ולפיכך צוה להם משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, היינו הקמת תלמוד תורה, שצוה ה' לעשות מהכסף שנותר מנדבות המשכן, וע"י כך יורא אליכם כבוד ה', כי רק באופן זה יכולים אתם לזכות להשראת השכינה. והנה אנחנו בגולה ואין לנו מקדש מקום להשראת השכינה כמו שהיה מקדש, ונותר לנו רק המקדש מעט שאנחנו יכולים להקהל ולהתפלל בו ביחד, ואם המשכן לא נחשב כלום עד אשר הקימו תלמוד תורה, ק"ו שביהמ"ד בלי ת"ת ובלי תשב"ר אי אפשר, כי התינוקות של בית רבן הם המביאים השראת השכינה.

ומרגלא בפי תמיד כי זה גרם לירידה הגדולה במדינה זו, דאף שהיו כאן יראים ושלמים, אבל לא דאגו כלל לחנך בניהם לתלמוד תורה. ואנו צריכים לעבוד בכל כוחותינו להחזיק שלשלת מסורת אבותנו הקדושים, ודבר זה א"א כ"א ע"י חינוך תשב"ר, ולא בחנם נצלנו מגיא ההרגה ונשלחנו לכאן, רק למען שליחות זו. וחלילה לא יהיה כאן הלאה מה שהיה עד עתה, והכרח גדול עלינו להחזיק את החנוך שלנו, כי בעזה"ש ית' נתרבה גבולינו בתלמידים ובכל יום מוסיף והולך כן ירבה וכן יפרוץ, ואנו מצפים שבעזה"ש ית' במשך הזמן יתרבה לשם ולתפארת, ואפשר שיצא מזה טובה לכל המדינה, כי אם נהיה מסודרים בשלימות ונעמיד דור יראים ושלמים, ממנו יראו וילמדו אחרים לעשות כמונו, ותהיה מזה השפעה רבה לכל המדינה. ואפשר שרק בשביל זה שלחו אותנו למדינה זו, ועכ"פ לעצמנו ליכא דרך אחרת, וצריכין להתעמל בעמל רב להחזיק החינוך שלנו בכוחות עצמנו, וכל הטורח והעול מוטל עלינו, ואין עלינו לצפות לסיוע מן החוץ, כי דרכנו שגאון בתכלית בעיניהם, ע"כ צריכין אנחנו לעשות כל מה שבכוונתנו, ולהתאמץ בהחזק ולנסות הכל ואז נצליח בעזה"ש ית' (דברי יואל תה - תו)

פרשת פרה בספרי דבי רב "דברי יואל"

במדרש זאת חוקת התורה זש"ה מי יתן טהור מטמא לא אחד והביא שם המדרש כמה דברים

שדברים טהורים יוצאים ובאים ממקור טמא, יע"י ש' והנה בקל יכולים לטעות בדבר זה שלעולם מותר ללכת בדרך הטומאה כדרך שרואין בעוה"ר אשר טובים מתחברים לאפיקורסים לומר שהם מתחברים כדי לפעול אבל באמת זה טעות גמור ואין להטעות בזה דכלל גדול הוא שמטמאים יוצא רק טומאה ומה שהיה בפרה אדומה זה חידושו וכללא הוא מחידוש לא גמרין ואין לך בו אלא חידושו, ולזאת ג"כ תפסו עצמם השטן האוה"ע במצות פרה אדומה שלא באו לשאול טעם במצות אחרות כי הם רוצים להכשיל את ישראל ולומר הנה אף בפרה אדומה רואים ממילא מותר להתחבר לרשע אבל כמו שאנו רואים שהפרה היה מטמא טהורים ואין להתחבר לרשע וזה מה שאומרים להשטן ואוה"ע גזירה היא ואין בה טעם ואסור להתחבר עם רשעים רק כשמצוה לנו אחד היינו יחידו של עולם. (חידו"ת שלח)

זאת חקת התורה וגו'. בפסיקתא איתא, אמר רבי אחא וכו' בשעה שעלה משה למרום מצא להקב"ה וכו' וקורא בפרשת פרה אדומה וכו', אמר הקב"ה איני עוסק אלא בטהרתן של ישראל, מנין (תהלים לו, ל) פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט, פי צדיקו של עולם יהגה חכמה הוגה בתורה, באיזו תורה, בזאת חוקת התורה, ע"כ דבריו. וצריך ביאור ענין המשפט מהו, שלא מצינו כלל ענין משפט בפרשת פרה. ואפשר לומר, דהנה מצאנו שדרשו חזכ"ל כל הפרשה על עניני גלות וגאולה, פרה זו מצרים וכו', אדומה זו בבל וכו', תמימה זו מדי וכו', ואסף איש טהור (יט, ט) זה הקב"ה וכו', את אפר פרה זה גלויותיהם של ישראל, והניח מחוץ למחנה במקום טהור זה ירושלים וכו', עי"ש. והנה במזכר בדברי רז"ל (ע"י מגילה יז) שכשיגיע זמן הגאולה ויבניע השי"ת את האומות יעשה השי"ת משפט ברשעים ויכלו הפושעים הזדים, וכמו שאמר הכתוב (ישעיה א, בו) ציון במשפט תפדה, וזוהי מוכן שפיר הדרש פי צדיק יהגה חכמה בזאת חוקת התורה של פרשת פרה אדומה, ולשונו תדבר משפט, דקאי על משפט האומות העולם והעורב רב שבישראל, שהמה בשיטה אחת עמהם שיהיה אז, שכל זה זרמו בשריפת הפרה וכדרשתם ז"ל. (דברי יואל - חוקת)

ועל ידי קריאתה עכ"פ נטהר טהרה רוחניות לכבוד הרגל הבא עלינו. (עבודת ישראל ד"ה וידבר ד' אל)

ומפני שענין זה של פרה אדומה הוא דבר גדול שהיתה מטהרת מדי טומאה חמורה, וכלא זה א"א לטמא מת לעשות פסח שהיא מצוה גדולה מאוד, נהגו כל ישראל לקרות פרשה זו בכל שנה ושנה קודם לפרשת החודש. (חינוך שם)

מגולת קריאת פרשת פרה

דהנה יש ארץ ישראל עליונה והוא מכון נגד אר"י של מטה, וכשישראל עושין רצונו של מקום, אז אף בחוצה לארץ הקב"ה מכניסם לתוך הארץ העליונה ונחשב כאילו יושבים באר"י, אך כשחוטאים, אז הקב"ה פולטים מהארץ עליונה לחוץ, ובשעת הגאולה קודם שיבואו לאר"י ממש יכניסם הקב"ה לתוך הארץ העליונה, כי בארץ חוץ לארץ א"א לזרוק שם מים טהורים דהוה כטובל ושרץ בידו. ולכן אנו קוראים פרשת פרה בכל שנה, אף שאין לנו כהן וביהמ"ק, מ"מ ע"י הדיבור שאנו מדברים בתורה, אז בכח הדיבור ההוא נעשה בארץ העליונה בביהמ"ק של מעלה בכל שנה פרה אדומה, ומי שזוכה לעמוד לפני הקב"ה, (ר"ל מי שהוא ראוי לכן) מכניסין אותו לתוך הארץ העליונה, ושם זורקין עליו מים טהורים מהפרה הנעשים שם ונטהר. (קהלות יעקב לפרה, דף ו' ד"ה עוד, עד דף ז' ד"ה והנה. ומן דף ט' ד"ה והנה עד דף י' ד"ה וזהו שאמר כאן)

דהנה הכלל, דהנשמה נחצב מתחת כסא הכבוד רוצה תמיד לעבוד ד' בלי הפסח רגע אחד, רק הגוף אינו רוצה, והטעם דהגוף אינו רוצה דאינו משיג טעם המצות משא"כ הנשמה שהוא מכסא הכבוד משיג טעם התורה ומצות, לכן רוצה תמיד לעשותם, ואדם הזוכה מגבר הנשמה על הגוף לעשות ולקיים התורה ומצות.

ולכן צוה הקב"ה לעשות פרה אדומה, לטהר מטומאת הגוף שאינו רוצה לעבוד את ד' בתמידות (קדושת לוי ריש פרשת חקת)

דהנה מה שהפרה מטהרת היא רק מחמת ציווי הקב"ה, וע"י שמאמינים בחוקי ד' שחקק וגזר אף שאין אנו יודעים שום טעם, זה הוא מקור הטהרה, שדוחה הטומאה ומתקנת פגם המוח.

והנה א"א לזכות להרגיש עריבות נעימת הפסח, רק ע"י טהרת המוח ולבא עי"ז לטהרת המוח, ולכן אנו קורין אותה קודם פסח. (ישמח ישראל אות א')

כח' בפסיקתא (פרשת פרה י"ד, אות ט"ז), פרה זו מצרים, אדומה זו בבל, תמימה זו מדי, אשר אין בה מום זה מלכות יון.

וכונת הפסיקתא דבפרשת פרה יש כח וזכות להיות ניצולים ישראל מן ד' מלכיות ר"ל להקל קצת מעול הגלות וחבלי המשיח, ובזכותם יזכו אל הגאולה. (דברי' וחקת פ"ד ו"ה בפסיקתא)

ופרשת פרה הוא כנגד יסוד העפר, ובכח סגולת קריאתה יעזרונו ד' לטהר מיסוד העפר. (ישמח ישראל, שקלים ט')

פרה אדומה בא להורות להאדם כי מה שלאחד מטהר ולאחד מטמא כן היא התורה וזה הנפש האדם

וה שאמר הכתוב לחת כתובים משני עבריהם, ר"ל מסטרא דימינא ומסטרא חורינא, ומפרש "מזה ומזה" ר"ל מזה שבחור עצמו בדרך הטוב מסטרא דימינא מוצא כתובים כן בתורה, ומזה שבחור ההיפוך ח"ו גם כן מוצא לעצמו כתוב כן בתורה, כפי אשר יבחר ין ימצא בספר התורה הזאת: והנה ככל החזיון הזה נמצא גם בפרה אדומה, שהיא גם כן שני הפכים בנושא אחד, שהיא מטהרת טמאים ומטמא טהורים, לרמז גם כן כנ"ל שלאחד מטהר ולהשני מטמא, לכן כתיב זאת חוקת "התורה", בחינת פרה אדומה שני הפכים הוא ממש חקת התורה, שהיא גם כן שני הפכים כפי בחירת האדם בנפשו: (קדושת יו"ט - שמיני)

פרה אדומה בא להורות להאדם כי כח רבי יש בהתנהגות האדם בעוה"ז לעורר אותו דבר לעוה"ב

קדושים תהיו כי קדוש אני [יט ב]. ובמד"ר [ויקרא רבה פרשה כד אות ט] יכול כמובי, ת"ל כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם. וכבר רבו בו פירושי דבר, עיין במפרשי התורה, ולדעתי נראה, כי 'קדוש' סובל ב' פירושים, א' לפרוש עצמו מהחטא, כפירוש רש"י ז"ל 'קדושים תהיו' פרושים תהיו, לצמצם את תאוותיו, על דרך שאמרו חז"ל [יבמות ב.] קדש עצמן במותר לך, והוא בחינת צמצום. וגם יש לפרש תיבת קדושים לשון [דברים כג יח] לא תהיה קדשה, שאדרכה, הוא בחינת הפקר ומזומן לכל, ורומז על ריבוי השפע היפה מבחינת צמצום. ועל דרך שרמזנו בדרך צחות בנוסח הפייט [ביוצר לפרשת פרה] 'לטהר טמאים לטמא טהורים באומר קדוש', היינו, שתיבת 'קדוש' אם מתנהג הוא בצמצום התאוות כנ"ל, אז הוא מטהר טמאים. ואם הוא מתנהג חלילה בדרך הפקרות כמו עבדא בהפקירא יחא ליה [גיטין ג.] אז הוא מטמא טהורים, וזהו 'באומר קדוש', באמירת תיבת קדוש סובל ב' פירושים הנ"ל. והנה אמרו חכמינו ז"ל [סנהדרין צ.] הקב"ה משלם מדה כנגד מדה. לשון 'כנגד' הוא ענין התנגדות והיפוך הענין, היינו, שעל ידי שישאל מאצמצמן תאוותיהם לטהר, אין מעוררין ח"ו עי"ז גם למעלה בחינת צמצום, ואדרכה, מעוררין כח רב ההשפעה לישראל, וזהו שויתי ד' 'לנגדי' תמיד [תהלים טז ח], מחמת שאנחנו בחינת מקבל, לזאת צריכין אנחנו להיות בבחינת צמצום, וכביכול בחינת המשפיע ברוב שפע לנו. ומבשרי אחזה אלוה [איוב יט כו] וד"ל. עיין בספרים. וזהו 'קדושים תהיו', כדפירש רש"י ז"ל פרושים תהיו, בחינת צמצום, ועל זה אמר המדרש 'יכול כמובי', היינו, חלילה אפשר תאמרו שתעוררו על ידי מדתכם גם למעלה בחינת צמצום, 'ת"ל כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם', שהוא בחינת דבר שהוא למעלה מבחינת נוקבא, כמ"ש ז"ל זכר פניו למטה [ענין נדה לא ע"ב], ועל ידי זה שהש"ת הוא בחינת משפיע, תהיה ההשפעה בלי צמצום, ואתם שהנכם בחינת מקבל צריכים אתם לצמצם עצמכם שתוכלו לקבל ההשפעה כנ"ל: (אמרי נועם - קדושים)

הילולא צדיקים

הגה"ק רבי גרשון מקיטוב זיע"א נלב"ע כ"ה אדר א' תקכ"א

נולד לאביו הגה"ק רבי אפרים זיע"א גיסו של מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זיע"א נלב"ע ביום כ"ה אדר א' תקכ"א ומנ"כ בהר הזיתים.

בימי הגה"ק רבי גרשון קיטובער זיע"א יצאה גזירה לשרוף את כל התלמוד במקומו מגורי הבעש"ט הק' זיע"א, ומרן הבעש"ט הק' התאמץ מאוד בתפילה כדי לבטל הגזירה, וכתב לגיסו ר' גרשון זיע"א שילך לחברון למערת המכפלה כדי לשפוך שיח אצל האבות הק' ולומר להם שבניהם נמצאים בצרה גדולה שרוצים לכלות מהם תורה שבע"פ ח"ו, וכאשר הלך ר' גרשון זיע"א למערת המכפלה לא נתנו ליהודים ליכנס לשם, והתנהג בערמה, וניסה להתקרב אל השומר ישמעלי, אך הגוי רץ אליו עם סכינו להרגו, וזק ר' גרשון זיע"א לפניו מטבע זהב וברח, וכן עשה עשה למחרת ניסה להתקרב והגוי רץ לעברו וזקק לו מטבע של זהב, וכן עשה כמה ימים עד שראה שלב הגוי התרכך, בא אליו בכבי ובתחנונים, ושיחד אותו בכמה מטבעות זהב, והגוי נתרצה אבל בתנאי שיעשה זאת במהירות רבה כי עוד מעט ומחליפים משמורת ויבוא גוי אחר במקומו ואז דמו בנפשו, וכאשר נכנס ר' גרשון זיע"א התלהב מאוד ובכה מאוד עד ששכח היכן הוא נמצא ובתוך כך נתחלפו המשמורות ותפסוהו ונתנוהו במשמר עד המשפט ונחרץ דינו למיתה על יום שיש יום מנוחת הישמעלים, וכאשר נתוודע הדבר ישבו בני ישראל בתענית, על הצרה הגדולה שנפל לארץ בלבנון, וקראוהו לאבל גדול, וכאשר נתוודע הרב בעל אור החיים הק' זיע"א בכה בתמרורים, וכל ליל שיש הניח ראשו בין ברכיו ויילל, וביום השישי, ביום אשר הגיע דבר המשפט להעשות, התהלך בחוצות העיר וזעק וזעק גדולה ומרה, ולרבי גרשון זיע"א נשעה נס, וניצול מידם בדרך פלא, ובקפיצת הדרך שם פעמיו לעיה"ק ירושת"ו לבית הרב בעל האור החיים הק' ובבואו לבית הרב אחז כבד הכוס בידו לקדש על היין, ולבו מלא יגון ואנחה על אבדן רבינו, ורבינו נכנס שמח וטוב לב לבית הרב, ואמר שבתא טובא, וכמעט שפרחה נשמת הרב האור החיים הק' מרוב שמחה. (אור כי טוב)

כאשר היה עוד רבי גרשון בעיר מגוריו עיר בראדי, התחוללה רוח סערה, אודות אשי אחד תקיף אשר יצא רנון ושם רע עלא שותו, רבני העיר חקרו ודרשו את הענין, ומצאו את הרינון שהוא אמת, והגאון רבי יעקב יוקל רב העיר אסרה על בעלה, אבי האשה ובעלה עמדו בתוקף לצד האשה, ובהיותם אמידים ובעלי השפעה מרובה בחצרות מלכים ושרים מסרו הענין לערכאות, אשר פסקו כי לפי דעתם היא טהורה, והמוציא עליה שם רע יענש בקנס דמי כושת מאה אדומים זהב, ואם לא יהיה לו לשלם יספוג מאה מלקיות ברבים במרכז העיר, הדבר עורר רוגז רב בעיני רבני העיר, כי היתכן ששאלה כזאת תהיה בידי הגוים לפסוק, ואשר הכסף בידו ידו על העליונה להיות העולם הפקר, אז קמו שלשה מדייני העיר, והם: רבי גרשון זיע"א מרן הנודע ביהודה, והגאון רבי מאיר מרגליות בעל מאיר נתיבים זיע"א תלמיד הבעש"ט הק' והלכו לבית הועד והכריזו ברבים שהאשה הזאת מופקרת ואסורה לבעלה, שלשת הגאונים נתפסו והאושמו עון הלבנת פנים והוצאת שם רע, הגאון בעל הנודע ביהודה שילם את הקנס, והגאון בעל מאיר נתיבים ספג מלקיות, ורבי גרשון חיכה על תורו לספוג מלקיות כי לא היה לו כסף עד שנתדמה אליו גוי והראה לו הדרך איך להמלט על נפשו וברח לעיר מעוזבו, וכאשר נכנס לבית מרן הבעש"ט הק' קדם את פניו בשמחה אליהו בדמות גוי כזר לך, ובשמים יצא הפסק ששלשת הרבנים שקדשו את השם ברבים יעלו לגדולה, הנודע ביהודה יתמנה לרב בפראג, הגאון בעל מאיר נתיבים רב בלבוב, ורבי גרשון יה" בארה"ק נשיא על כל התמנות שבקדושה, והבעש"ט הק' החזיק אז את רבי גרשון, והיה מלמד להועיל לבנו הרה"ק רבי צבי. (אור כי טוב)

הגה"ק רבי שלמה הכהן מראדמאסק זיע"א בעל "תפארת שלמה" כ"ט אדר

נולד בשנת תקס"ג לאביו הרה"ק ר' דוד צבי הכהן זיע"א, והרה"ק החתוה מלובלין זיע"א אשר פעם לאביו שישים עינא פקחא עליו כי לאילן גדול יתעבד, והיהודי הקדוש ראה אותו פעם איך שאומר שיר השירים אמר שנראה שהקטן הזה אומר שיר השירים כעין שלמה המלך.

דבוק ומקושר היה לכל צדיקי הדור וכן הסתופף בצל צדיקי דורו, במסירות נפלאה ובביטול, ובפעם אחת כשהיה בצל הה"ק מרן הדברי חיים זיע"א היה המדובר ביניהם מענין גילוי אליהו ז"ל ומרן הדברי חיים אמר לו שגילוי צדיקים עדיף מגילוי אליהו, וכשאמר זאת מרן הדברי חיים נחרד רבינו התפארת שלמה למאוד, וכשהלך לחוץ, אמר התפארת שלמה להמקורב שלו, האם אתה מבין על הזקן הזה, זה זמן כביר הייתי משתוקק שאזכה לראו את הרבי רבי אלימלך זיע"א ועתה כאשר אמר הרב מצאנו שגילוי צדיקים עדיף מגילוי אליהו, הראה לי את הרבי רבי אלימלך.

כמו"כ כאשר היה פעם אצל הרבי רבי בונם מפרשיסחא זיע"א והיה סגי נהור ל"ע ועבר בתוך הבאים לקבל ברכת שלום וכשעבר אמר היה עכשיו כאן אברך שנתן לי שלום ויש בהאברך הזה חכמת שלמה, ע"כ לכו תומ"ו וחיפשו אותו והביאו אותו אלי, וכשהתפארת שלמה הבין כי אליו מכוונים דברי הרבי ר' בונם, מיד ארז חפציו ונסע מפרשיסחא, וחסידי פרשיסחא הלכו וחיפשו אחריו ולא מצאוהו, והרבי ר' בונם התבטא אז לפני תלמידיו הגדולים, איזה חכמים ומבינים אתם, שנתתם לדבר טוב כזה להפרד מכם, אבידה גדולה אבדתם ואת חכמתו הגדולה לא הרגשתם.

כמו"כ היה כל מגמת ימי חייו להשפיע לבני" שפע רב, כמבואר בספרו הק', וכמו"כ התבטא פעם אחת לפני חג הפסח, שכתוב בשו"ע שצריכים כ"כ הרבה הוצאות על חג הפסח, ולא כתוב סעיף קטן אחד מאין יקחו מעות על זה, מאין יקחו בני" מעות לצרכי פסח, ועשה התפארת שלמה רעש גדול באמרו דברים אלו, ומי יבוא בסוד ד'.

וכן פעם אחת התבטא מרן הדברי חיים, שהמפתח של פרנסה הוא בידו של התפארת שלמה.

וכמו שהיה דבוק בצדיקי הדור, כן לא נשא פנים לרשעים, ולא כיבדם והרחיקם הרחק לכת, ומסופר שפעם אח היה בעיר ראדמאסק מסור אחד אשר נולד לו בן, ורצה לכבד את התפארת שלמה בסנדקאות, וכשהגיע לכבדו ענה ואמר עבירות טוהט ער אליין און מצוות איז ער מיר מכבד, נעשה להיפוך אתה תעשה מצות והעבירות צכבד אותי, ענה האיש רבי מען טאר דאך נישט אפזאגען א צוה, אמר התפארת שלמה זעה נאר א קארגער יונג, ער טוהט טויזנט עבירות א טאג מיר פארגינט ער נישט איין עבירה.

ידוע שהתפארת שלמה היה לפעמים מברך וכן להיפוך מקלל אנשים, ואמר שזאת קיבל מרוב האור לשמים זיע"א ואמר כתיב אצל אאע"ה ואברכן מברכן ומקללן אאור, ולא כתיב ומקללן אקלל אתי איז דער טייטש לייכטיין, מיט די קללות טוט מען דערלייכטן אידישע נשמות און א טובה טוען.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

סיפורי צדיקים

מעשה נפלאה מרבינו הקדוש הרבי רבי אלימלך זיע"א, בימי הרה"ק הנ"ל קרה מקרה אשר הקיסר של מדינת עסטרייך גזר גזירה רעה אשר מי שיש לו בת המגיע לפרקה פרק בתולה נשאת ורוצה להשיא אותה לאיש איננו רשאי כי אם שיתן קודם לאוצר המלך ארבע מאות זהובים, וזאת ידוע כי בימים ההם היו ארבע מאות זהובים נחשבים לסכום גדול מאוד עד כי מי שעלה מזלו והצליח להיות לו סכום כזה לאיש אמיד נחשב, לזאת כאשר נתפשט הגזירה רעה הזו על פני המדינה נהייתה רעה גדולה אשר הרבה בתולות נשארו וישבו עגונות וגלמודות ולא יכלו לישא לאיש מחמת הסכום מעות הזה שלא היה לאביהן ליתן כנ"ל

ותהיה צעקה גדולה ומרה בהארץ הזאת ותעל שועתם השמימה, ובכפר אחד סמוך לליזענסק היה דר שם איש אחד הגון וי"א והיה עני וגם לו היה בת אחת בוגרת שהגיעה מכבר לפרקה פרק בתולה נשאת וקרה לו עבורה שידוך טוב והגון אשר היה ביכולתו להשיא אותה כי המשודך לא רצה ממנו שום מוהר ומתן אולם הדבר הזה היה לו למניעה מחמת שלא היה לו ליתן הסכום הנ"ל לאוצר המלך והיה לו מזה צער גדול ועג"ג הרבה כי ידע כי עוד לא יעברו שנים כבירים לא ירצה שום אדם לישא אותה מחמת רוב שניה ורוב ענייתה, וכעת הזמין ה' לפניו שידוך הגון ורוצים לישא אותה בלי שום מעות והגזירה רעה הלזו עומד לשטן לו. ויהי פעם אחת ישב האיש הנ"ל במר נפש וברכו יגון ואנחה על דבר הזה עד שכמעט נעשה חסר לב ורץ במרת נפשו לליזענסק להרה"ק מוהר"א, וכאשר דרך על מפתן קדשו אמר מחמת רוב צערו בבהלה בזה הלשון, רבי יש לי דין תורה עם השי"ת, וכאשר אמר הדברים האלה התיישב תיכף זה זה שדברתי כ"כ בעזות ובחוצפא כלפי שמיא, ולפני מי דברתי זאת, והתחרט מאוד על הדיבורים האלה ותחשב שבדאי הרבי ידבר קשות ויענישהו על ככה ח"ו וידחפהו בשתי ידיו מביתו ורצה תיכף לרוץ בחפזון מבית הרבי, אולם קול דממה דקה נשמע מפי הרה"ק מוהר"א "עמוד בני עמוד" אתה בני אמרת שרצונך לדין בדין עם השי"ת טוב הדבר, אולם ידוע מה שאמר חז"ל (אבות פ"ד) "אל תהי דן יחיד" לזאת לך אל שני הדיינים שלי ואמרו להם בשמי שיבואו אצלי לישב עמי בדין, אז נתפחד האיש ההוא מאד אולם מה יעשה דבר הרבי אין להשיב כי אז בימים ההם היו יראים כל העולם מהרבי מוהר"א ומכל מה שאמר לא נפל ארצה אף הצרור, לזאת הלך האיש בע"כ במר נפשו אל הדיינים ואמר להם בשם הרבי שתיכף יבואו אליו כי צריך להם לישב עמו בד"ת וכן עשו והלכו תיכף עם האיש להרבי וישבו שם, אח"כ אמר הרבי להאיש סדר טענותך ודבר ונשמעה, אז התחיל האיש לטעון הנה השי"ת נתן לנו תורה הקדושה ובה יש תרי"ג מצות אשר צוה לנו השי"ת לשמור ולקיים אותה והנה המצוה הראשונה מהתרי"ג מצות אשר צוה לנו השי"ת על פריה ורביה כדכתיב (בראשית ט') "ויאמר להם אלקים פרו ורבו ומלאו וגו'" ועתה גזר הקיסר על מדינתנו שלא להשיא איש את בתו הבתולה עד אשר יתן ארבע מאות דנרים לאוצר המלך ומי נמצא בדורותינו אשר ביכולתו ליתן סך עצום כזה ולזאת ישבו הרבה בתולות עגונות וגלמודות בבית אביהן וגם לי יש בת בוגרת להשיא אותה לאיש וכעת הזמין השי"ת לפני שידוך טוב והגון והדבר הזה מונע וא"כ כביכול אתה עושה תורתך פלסתר וחרש יבטל מצות עשה זו הראשונה לזאת יעשה השי"ת שיבטל הגזירה רעה הזאת, ויהי כאשר הפסיק האיש לטעון פתח רבינו א"א הנ"ל את פיו הקדוש ויאמר, הנה מה שהשי"ת כביכול טוען את זה אנו יודעים בעצמנו, והנה עפ"י הדין צריכין הבעלי דינים לילך לחוק בעת אשר הדיינים נושאים ונותנים בהדין אולם השי"ת מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מניה וגם מי יכול להיות ולחיות אפילו רגע אחד בלי השי"ת וע"פ הדין אין ראשית לצוות לבע"ד אחד שישאר בב"ד בעת אשר הדיינים מעיינים בהדין ובע"ד אחד ילך לחוק לזאת גם אתה תשאר בכאן בעת עיון הדין, ויותר לא דיבר הרה"ק רק ישב על כסאו בדביקות נפלא להשי"ת ובעינים סגורות, ופניו כלפיד אש בוערות, ושהה כן כמו רבע שעה. אחר זה התעורר הרה"ק ואמר בהתעוררות נפלא לכו והביאו לי גמרא גיטין והביאו לפניו ופתח הגמרא וצוה להדיינים שיאימרו עמו והתחילו עמו לאמר הגמרא (גיטין דף ס"א ע"א) "מי שחציו עבד וחציו בן חורין כו' לישא שפחה אינו יכול משום צד חירות ולישא בת חורין אינו יכול משום צד עבדות ליבטיל מפריה ורביה והלא כתיב (ישעיה מ"ח) לא תהו בראה רק לשבת יצרה אלא כופין את רבו ועושה אותו בן חורין" ובתוך הדברים בעת אשר אמר כופין את רבו נשא ידיו ועיניו לשמים ותיכף אמר מרן הקדוש להאיש הנ"ל לך לביתך לשלום כי הקיסר ביטל את הגזירה ונסע לביתו, וכן היה ונסו יגון ואנחה אך ששון בשמחה קול חתן וקול כלה נשמע בכל גבול ישראל כן יזכנו מהרה ל"א אלקינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה אכ"ר. (מספר מזכרת שם הגדולים)

הגאון הצדיק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א בנעוריו היה לו חבר אחד, עילוי גדול וירא-שמים, שאחר-כך נתקבל לרב ואב"ד בעיר יאנוב. הרב היה מתמיד גדול בתורה ועובד השם, אבל מטבעו היה עקשן גדול, ולא ביטל דעתו מעולם מפני שום אדם. ברבות הימים שידך הרב את בנו במרחקים עם רב אחד. בהגיע זמן החתונה ביקש הרב מאת חשובי ונכבדי עירו שישעו עמו אל חתונת בנו בכורו. נסעו הלומדים והנגידים במרכבות, לכבודו של רבם, והרב נסע במרכבה מיוחדת עם בנו ועם ראש-הקהל, ועם עוד אברך אחד מופלג בתורה. בדרך נסיעתם הגיע זמן מנחה. ירדו מן המרכבה, הרב ובני לווייתו, להתפלל מנחה. הרה"ק לצד אחר, תחת אילן ארוך כי הדבר היה ביער. האנשים אשר נסעו עמו באו בחזרה אל המרכבה, והמתין להרב עד בוש, והוא לא בא. השמש כבר שקעה, והרב עדיין לא חזר אליהם. נשתוממו הרבה על הדבר, והלכו החתן וראש-הקהל והאברך לחפש את הרב ביער, אולי הוא עומד שם ומתפלל, ולא מצאוהו. נבהלו מאוד, כי החושך כבר כיסה ארץ, ובאו בחזרה אל הדרך הסלולה, אל המקום אשר המרכבה עמדה שם. בתוך כך באו גם שאר המרכבות עם האנשים אשר נסעו אל החתונה, ושאלו: מה זה שעומדים כאן על אם הדרך? סיפרו להם, כי הרב הלך ואיננו. ענו ואמרו האנשים: - היות שראינו לפני זמן מה, כי הגביר פלוני המפורסם נסע גם כן אל החתונה, והוא נסע יחידי במרכבתו, על-כן אנו חושבים שמן הסתם כשראה את רבנו עומד ביער הזמינו לנסוע במרכבה שלו, ובוודאי נסע עמו. כששמעו את

הדבר, הסכימו כולם שהשערה זו נכונה היא, ונסעו משם. אבל מה גדל-מתהונם כשהגיעו למקום החתונה, וראו שהמחותן, אבי-החתן, איננו. השערות מהשערות שונות עלו במחשבתם, וסוף דבר שנערכו הנישואין בעצבות גדולה משני הצדדים. אחר החתונה נסעו בני-ביתו של הרב לביתם, ובכל הדרך שאלו כל עובר ושב, אם לא ראה את הרב, וכולם ענו שלא ראו ולא שמעו דבר. באו לעירם, ליאנוב, וגם שם לא מצאוהו. שלחו שליחים לחפשו. במקומות שונים - וללא הועיל. והרב תעה ביער, רצה לצאת מן היער אל הדרך, ותעה בשבילים עקומים, והלך כל אותו הלילה כמה פרסאות בעומק היער, כי היער היה גדול מאוד. בבוקר, כשזרח השמש, עמד לפוש, קרא קריאת-שמע, והתפלל בלי טלית-תפילין. וכך הלך תועה ביער כמה שבועות רצופים, ואכל פירות היער. ומרוב צרות ודאגות נפשו שכח מתי הוא יום השבת, וטעה בחשבונו ביום אחד. הקדים את חשבון הימים ביום אחד, ועלה לו בחשבונו שיום הששי הוא יום השבת, וקידש אותו יום בכל אשר היה לאל ידו בהיותו ביער. והשי"ת שמר אותו מכל מיני פגעים וחיות רעות, בזכות תורתו ומעשיו הטובים, עד אשר לאחר כמה שבועות יצא סוף סוף מן היער, וברוב הרפתקאות בא לעירו ולביתו, וסיפר את כל מאורעותיו. השמחה הגדולה שהיתה בבואו מובנת מאליה. בבוא יום החמישי לפנות ערב, והרב התחיל להכין את עצמו לקבלת שבת, השתומם על בני-ביתו, שאינם עושים שום הכנות לשבת-קודש הממשמש לבוא. אמרו אליו בני-ביתו, שהוא טועה בחשבונו, והיום הוא חמישי בשבת. אבל הרב בהיותו ביער מרוב צרותיו נפל בקצת מרה-שחורה, והיה כעין שוטה לדבר אחד, שרק הוא צודק בחשבון הימים, וכל בני-ביתו ובני-עירו טועים. וכל היוכחים והטענות לא הועילו להזיז אותו מדעתו. התחילו לחשוש שהרב אינו בישוב-הדעת בדבר זה, והיה צער גדול לבני-ביתו מזה, אבל מה יכלו לעשות? באור ליום הששי הלך הרב לבית-הכנסת וקיבל שבת בשמחה רבה, וכל העם צחקו ואמרו שהוא מטורף בדעת ר"ל. והוא כיבד את ה"שבת" שלו בכבוד גדול, ולא עשה מלאכה ולא הניח תפילין. וכשהגיע יום השבת האמיתי, וראה שכל העם מבינים עצמם לשבת, רגז וכעס עליהם, והניח תפילין ועשה מלאכה. והשמחה שהיתה בביתו לרגל בואו, נהפכה לאלל ויגון. כה עברו כמה שבועות, ולא יכלו להעביר אותו מדעתו וחשבונו. באו אליו כמה רבנים וגדולים מהסביבה וביקשו ממנו שייטל את דעתו, והרבו עליו דברים בראיות ואותות, כי טעה בחשבון כשהיה נע ונד ביער. אבל הוא, מחמת שהיה בטבע עקשן גדול, ולא ביטל דעתו מעולם, ונוסף לזה נטרפה דעתו עכשיו לדבר זה. אף שבשאר ענינים היה בר-דעת גמור כמו כל אדם, לכן לא שמע לדבריהם. עד שנשמע הדבר להגאון הקדוש ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א, שהיה אז רב בעיר שיאנוב. נסע אליו הר"ש, ובא לביתו ביום החמישי, שהוא ערב-שבת לחשבונו של הרב. ושמחו זה לקראת זה מאוד, מאהבת נעורים. שאל הרב מיאנוב את הר"ש: האם יהיה כבודו אצלי בשבת-קודש? השיב הר"ש: בוודאי, באתי אליו לכתחילה כדי להתארח בביתו בשבת קודש. צייה הר"ש לבני-ביתו של הרב שיכינו את עצמם לשבת, שחל להיות בחשבונו של הרב, וגם יכינו יין ישן, חריף וטוב. ביום החמישי אחר חצות הלכו למקוה, ולפנות ערב לבשו בגדי-שבת והלכו לבית-הכנסת להתפלל. תמהו כל בני-העיר על הר"ש, האם ח"ו גם הוא מודה להרב מיאנוב? והר"ש כיבד את הרב ב"קבלת שבת", אבל הר"ש בעצמו וכן בעלי-הביתם התפללו תפילת-חול. אחר התפילה הלכו לביתם כמו בליל שבת-קודש בשמחה רבה. לכבוד האורח הר"ש באו לבית הרב הרבה אנשים, ואמרו "שלום עליכם" בשמחה רבה, ואחר-כך קידשו על היין וישבו לאכול, ובתוך הסעודה אמרו הרבה דברי-תורה. והר"ש אמר להרב שהוא צריך לעשות סעודת-הודאה על הנס שאירע לו, שבא בשלום לביתו, ועליו לתת על-כן הרבה יין. הפציר הר"ש בהרב שישתה ויחזור וישתה, ועפ"י מיתז הר"ש נתנו להרב יין ישן נושן, שכל השותה אותו יאחזתו שינה לזמן רב, וכן היה, שנפלה תרדמה על הרב, ובאמצע הסעודה ישן כשהוא סמוך על שולחנו. ורמז הר"ש, ששישמו בלאט כר תחת ראשו, ויישן לו במנוחה. והר"ש לקח המקטרת שלו ועישן טיטון ואמר אל בעלי-הביתם: עתה לכו למנוחתכם. יתעסק לו כל אחד בעבודתו ומסחרו, ובעזרת השם יתברך יהיה הכול טוב. ומחר בלילה, בשבת-קודש האמיתי, בשעה זו עצמה, תבואו לבית הרב כמו עכשיו. והר"ש עמד על המשמר, שלא יעירו את הרב כל הלילה וכל יום הששי שלאחריו, והלך גם בחוץ על-ידי הבית, להשגיח שלא יפריעו את מנוחת הרב הישן בשום קול, ואפילו קול צפרור לא נתן להישמע. וכך ישן הרב מיאנוב עד ליל שבת קודש. בליל השבת התפלל הר"ש בבית-הרב ביחידות, ולא הלך לבית הכנסת להתפלל. אחרי התפילה באו אל הסעודה אנשי-העיר, כמו אתמול בלילה. והרב ישן עוד: אבל ראשית סעודת שבת בשמחה רבה, ואמר תורה לפני הנאספים. עד כחצות הלילה. ואז העיר את הרב משנתו, ואמר אליו: הרב מיאנוב! יקום נא לברכת-המזון. הקיץ הרב, ואמר אל הר"ש: כמדומה לי, שישנתי הרבה. ונטל ידיו, והתחיל לדבר דברי-תורה עם הר"ש, ואחר-כך בירכו ברכת-המזון. ועד יום פטירתו לא ידע הרב כלל שישן מעת-לעת שלם, והיה מתפאר שכל העולם הודו לדבריו ועושים את יום השבת כפי חשבונו והחזיק טובה להר"ש שעמד לימינו ועזר לו להמשיך את כל בני-עירו אל האמת, כי כולם עזבו את חשבונם המוטעה ועשו את השבת יחד עמו. כך האמין כל ימי חייו. ואחר השבת באו נכבדי העיר אל הגאון הקדוש ר' שמעלקא זיע"א, והביעו לו תודה רבה על זה, והר"ש גזר עליהם בגזירה נמרצה לאמור: הסו, ואל תדברו על כל הענין הזה שום דבר כלל ועיקר.

לענין האה"ח מרת יונכד יטל ע"ה בהרה"ח"ר יוסף יהודה הלוי זצ"ל הרה"ח"ר משה זצ"ל בהרה"ח"ר ישראל יעקב זצ"ל נדב ע"ה נדב ע"ה, ולטר"א אבתי ורבותיו זיע"א, לענין האה"ח מרת רייזל אסתר ע"ה בהרה"ח"ר יודא זצ"ל הרה"ח"ר אברהם זצ"ל בהרה"ח"ר ישיע"א זצ"ל לענין הרה"ח"ר שמואל בנימין אליעזר זצ"ל בהרה"ח"ר שלום צבי זצ"ל לענין האה"ח מרת שרה ע"ה בהרה"ח"ר יעקב עקיבא זצ"ל האה"ח מרת פרומעט ע"ה בהרה"ח"ר מאיר זצ"ל